ชื่อเรื่อง การกระจายของเชื้อสาเหตุของโรคของเมล็ดพันธุ์ข้าวในกระบวนการปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวต่อผลที่มีต่อความงอกของเมล็ด

ผู้แต่ง สมศิริ แสงโชติ ศศิวิมล ลักษณพิสุทธิ์ และวราพร สาทไทย

ที่มา วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร 44 (3พิเศษ): 502-505. 2556.

คำสำคัญ การเกิดโรค; การเข้าทำลาย; การคลุกเมล็ดด้วยสารเคมี

บทคัดย่อ

การตรวจสอบการติดเชื้อของเมล็ดข้าวหลังการเก็บเกี่ยว เมื่อนำมาผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพเมล็ดพันธุ์ ของจากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว โดยการสุ่มเมล็ดพันธุ์ข้าวในขั้นตอนต่างๆ ประกอบด้วย ก่อนปรับปรุง หลังปรับปรุง (ทำความสะอาด คัดขนาด) และคลุกสารเคมี (เบโนมิล ไทแรม และแมนโคเซ็บ) จำนวน 5 ศูนย์ ประกอบด้วย ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว จังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก นครสวรรค์ นครราชสีมาและชัยนาท พบว่า ขั้นตอนต่างๆ ในระหว่างปรับปรุงคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวทุกขั้นตอน ก่อนคลุกเมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยสารเคมีนั้น มีผลทำให้เชื้อรา *Bipolaris oryzae, Curvularia lunata* และ *Alternaria padwikii* ติดกับเมล็ดเพิ่มขึ้น เมื่อนำเมล็ดไปเพาะก็พบว่ามีปริมาณต้นกล้าเป็นโรคเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับเมล็ดก่อนปรับปรุง และเมื่อเมล็ดหลังปรับปรุงถูกคลุกด้วยสารเคมีปริมาณเชื้อที่ติดกับเมล็ดลดลง แต่ยังพบต้นกล้าแสดงอาการของโรค เชื้อรา *B. oryzae* เป็นเชื้อราที่ถ่ายทอดผ่านทางเมล็ดได้ดีและทำให้เกิดอาการใบจุดสีน้ำตาลกับต้นกล้า โดยมีความสัมพันธ์ของเชื้อที่พบทั้งหมดบนเมล็ดและการเกิดโรคของต้นกล้า แสดงในรูปของสมการ linear regression ที่ r^2 =0.86 ในขณะที่ความสัมพันธ์ของเชื้อที่เข้าทำลายอยู่ภายในเมล็ดและการเกิดโรคของต้นกล้า จะแสดงในรูปของสมการ linear regression ที่ r^2 = 0.85%